

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด หากองค์การ ได้ผู้นำที่ขาดจิตสำนึกในการเป็นผู้นำที่ดี ย่อมส่งผลกระทบต่อพี่น้องประชาชน โดยตรง และส่งผลกระทบต่อความเจริญเติบโตของท้องถิ่นด้วยเทศบาลเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีรูปแบบการบริหารโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่บริหารในรูปแบบสภา ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร และมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เป็นผู้บริหารที่มีอำนาจเต็มในการบริหารตามกฎหมาย ดังนั้นผู้ที่มิบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารงานเทศบาล คือ นายกเทศมนตรี ซึ่งจะมีทีมงานที่ได้รับแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรี คือ รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษา และเลขานุการ เป็นผู้ช่วยในการบริหาร การบริหารงานของเทศบาลจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีจำเป็นต้องศึกษาวิธีการ เทคนิคหรือแนวทางในการบริหารงานเพื่อนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติการเป็นผู้นำที่ดี เพื่อให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานพัฒนานั้นเป็นการบริหารเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม องค์การคน หรือทรัพยากรมนุษย์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ต้องสอดคล้องและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันตามศักยภาพและความต้องการในสถานการณ์นั้น ๆ ของชุมชน การพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ผู้นำองค์การต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่รวมถึงหลักการและกระบวนการวางแผน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาท้องถิ่นสามารถใช้ทักษะในการจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับและเชื่อถือศรัทธา ทั้งต้องประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เป็นอย่างดี สามารถชี้แนะ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์เกี่ยวกับงานการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพปัจจุบันการปฏิบัติงานของผู้บริหารท้องถิ่นต้องทันยุค และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถรับรู้อุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดเพราะเทคโนโลยีด้านการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งวิวัฒนาการทางด้านการบริหารจัดการก็เช่นกัน ผู้นำที่

คือจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วยให้การ
บริหารงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาดังกล่าว จึงต้องการทำการศึกษาวิจัยถึง
คุณสมบัติของผู้บริหารท้องถิ่น (สมบัติ สิ้นเดือนม. 2555 : 72-74)

เทศบาลเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จะเป็น
จุดเริ่มต้นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง กำหนดนโยบายการ
พัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองภายใต้ นโยบายการกระจายอำนาจ ไปสู่ท้องถิ่น โดยนายกองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในอดีต
ถึงปัจจุบันความสำคัญของผู้นำไม่ได้ลดลงแต่ประการใด แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีบทบาทใน
การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
ตามสัดส่วนของงบอุดหนุนจากรัฐบาลและภาษีอากรที่เก็บได้จะคืนให้กับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น และบทบาทของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้มีบทบาทแค่พัฒนาท้องถิ่นให้
เจริญก้าวหน้าแค่นั้น ยังมีบทบาทในการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การออกคำสั่ง
บรรจุแต่งตั้ง การย้าย การโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย
การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการแต่งตั้งและให้พ้นจาก
ตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความต้องการและให้พ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความต้องการ
ความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย (จรรยา ศิวานนท์. 2548 : 5-7)

สมาชิกสภาเทศบาลเป็นกลุ่มบุคคลที่มาจากกาเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในแต่ละ
หมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 เพื่อเข้าไปทำ
หน้าที่ในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติ
ร่างเทศบัญญัติรายจ่าย ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนา
กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่
วันเลือกตั้ง (อุตร ต้นศิสุทธร. 2541 : 40)

การบริหารงานของเทศบาลตำบลบางพื้นที่ ประสบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย
ไม่ว่าเป็นปัญหาในเรื่องของผลประโยชน์ระดับตำบลเชื่อมโยงไปยังระบบการเมืองในพื้นที่หรือ
การเมืองระดับสูงกว่า หรือปัญหาการบริหารงานภายในหน่วยงานระหว่างบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน
ประจำกับนักการเมืองท้องถิ่นปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่น ซึ่งปัญหาเหล่านี้นำมาซึ่งความขัดแย้ง และ
นำไปสู่การใช้ความรุนแรงเข้ามาตัดสินปัญหา โดยเฉพาะในกลุ่มของบุคลากรที่มีตำแหน่งเป็น
ผู้บริหารองค์กร บุคลากรผู้มีหน้าที่ขับเคลื่อนการบริหารงานประจำภายในองค์กร ประกอบด้วย
ตำแหน่งผู้บริหารของเทศบาลตำบล (นายกเทศมนตรี) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบลโดยตรง ซึ่งสามารถแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ซึ่งไม่เป็นสมาชิก
เทศบาล ให้ดำรงตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรี ได้ 2 ตำแหน่ง ตำแหน่ง ที่ปรึกษา จำนวน 1

ตำแหน่ง ตำแหน่ง เลขานุการ จำนวน 1 ตำแหน่ง เรียกว่า “ฝ่ายการเมือง” โดยนายกเทศมนตรี ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสูงสุดของเทศบาล และมีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาพนักงานประจำทุกคน ภายในองค์กร บุคลากรอีกส่วนหนึ่งประกอบด้วย พนักงานเทศบาลและพนักงานทั้งหมดในหน่วยงานเรียกว่า “ฝ่ายประจำ” ซึ่งมีพนักงานเทศบาลตำแหน่ง ปลัดเทศบาล (นักบริหารงานเทศบาล) เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารภายในองค์กรและเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของพนักงานเทศบาล จึงเห็นได้ว่าโครงสร้างการบริหารงานตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์กรเทศบาลตำบล และระเบียบกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานในด้านบุคคลที่ใช้บังคับอยู่ ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีเป็นผู้นำและมีอำนาจสูงสุดในการพัฒนาท้องถิ่นรวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของพนักงานเทศบาลทุกคน ดังนั้น การทำหน้าที่เป็นผู้นำจึงหมายถึงการเป็นตัวจักรสำคัญในการทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น โดยผู้นำริเริ่มกำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการทำงานในท้องถิ่น ด้วยการกำหนดเป็นแผนพัฒนาตำบล ผู้นำควรรู้ถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนความต้องการของชาวบ้าน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้นำต้องเข้าใจงานในหน้าที่เป็นอย่างดี จึงจะสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ (สุภชัย เอาะน้อย. 2550 : 2-3)

เทศบาลตำบลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวน 5 เทศบาล ดังนี้

1) เทศบาลตำบลหนองกุงศรี 2) เทศบาลตำบลคำแก้ว 3) เทศบาลตำบลหนองบัว 4) เทศบาลตำบลหนองสรวง 5) เทศบาลตำบลหนองหิน เป็นเทศบาลตำบลในกรณีศึกษา จากการศึกษาสำรวจ ได้พบเห็นปัญหาในการทำหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้บริหารเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นการร้องเรียน ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ การบริหารงานด้านบุคคล และการบริหารงานด้านงบประมาณ งบประมาณส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดได้ใช้ไปสำหรับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบ โครงสร้างพื้นฐานและตอบสนองต่อฝ่ายการเมืองมากกว่าการให้บริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์ในระยะยาว เป็นเหตุให้เทศบาลตำบล ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและทั่วถึง (ท้องถิ่นอำเภอหนองกุงศรี. 2555)

จึงพอสรุปได้ว่า ในการบริหารงานของนายกเทศมนตรีเทศบาลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ นั้น ยังบกพร่องและเกิดปัญหาอยู่มาก จนทำให้การพัฒนาที่ผ่านมาในพื้นที่ยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อาจมาจากสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นความเป็นผู้นำ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ทักษะความรู้ ทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน เป็นต้น ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อหาคำตอบ และใช้เป็นข้อมูลที่จะนำไปกำหนดการวางแผนการพัฒนา เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน องค์กรและบุคลากรต่อไป (ท้องถิ่นอำเภอหนองกุงศรี. 2555)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านการบริหาร การ

พัฒนา และการปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในและภายนอกเทศบาล ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารให้เหมาะสมกับลักษณะของเทศบาลและปัญหาที่เกิดขึ้นในเทศบาล ซึ่งคุณลักษณะผู้นำที่ดีที่เห็นว่ามีค่าสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้นำในการบริหารมี 5 ด้าน ตามแนวคิดของ กวี วงศ์พุด (2539 : 39-108) ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน

กาวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่จะให้ข้อมูลเรื่องคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ สมาชิกสภาเทศบาล ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน เป็นผู้ดำเนินกิจการของเทศบาล เป็นผู้แทนของปวงชนในเทศบาลของเทศบาลนั้น ๆ เป็นกลุ่มประชากรที่สามารถตอบข้อคำถามได้ตรงประเด็นและเป็นไปตามข้อเท็จจริง จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัยคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบล จำแนกตามเพศ และสถานภาพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบล จำแนกตามเพศ และสถานภาพมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแบ่งขอบเขตการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาจากแนวคิดของ กวี วงศ์พุด (2539 : 39-108) ผู้นำควรมีคุณลักษณะที่มีความสำคัญและความจำเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านความเป็นผู้นำ
- 1.2 ด้านบุคลิกภาพ
- 1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.5 ด้านทักษะและความรู้ความสามารถในการบริหารงาน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเทศบาลตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นพื้นที่ในการศึกษา มีทั้งหมด 5 เทศบาล ดังนี้

- 2.1 เทศบาลตำบลหนองกงศรี
- 2.2 เทศบาลตำบลคำก่า
- 2.3 เทศบาลตำบลหนองบัว
- 2.4 เทศบาลตำบลหนองสรวง
- 2.5 เทศบาลตำบลหนองหิน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และพนักงานเทศบาล จำนวน 472 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอหนองกงศรี อำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ณ เดือนกรกฎาคม 2555)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลและพนักงานเทศบาลจำนวน 217 คน ในเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Taro Yamane. 1973 : 727) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และสถานภาพ

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ คุณลักษณะผู้นำของนายกเทศมนตรีตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะผู้นำ 5 ด้าน ได้แก่

4.2.1 ด้านความเป็นผู้นำ

4.2.2 ด้านบุคลิกภาพ

4.2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

4.2.4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

4.2.5 ด้านทักษะและความรู้ความสามารถในการบริหารงาน

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 6 เดือน คือ เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. 2542 และในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง เทศบาลตำบลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

2. นายกเทศมนตรี หมายถึง ฝ่ายบริหารของเทศบาล ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น (พระราชบัญญัติเทศบาล ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 48 ทวิ) และในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

3. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและบุคลากรเทศบาลตำบลในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

4. คุณลักษณะของผู้นำ หมายถึง สิ่งที่ทำให้เห็นคุณความดีหรือลักษณะประจำตำแหน่งของผู้นำซึ่งมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้นำ ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้นำซึ่งมีคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ จะต้องมีความ

คุณลักษณะพิเศษเหนือบุคคลอื่น รวมทั้งต้องมีพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกกลุ่ม เช่น กล้าตัดสินใจเมื่อมีปัญหา มีความทะเยอทะยาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีวินัยในตนเอง สร้างความไว้วางใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการประสานงาน ยึดหยุ่นตามสถานการณ์ สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กรได้ดี เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงพัฒนา

4.2 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง บุคลิกภาพเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของบุคคลที่จะเป็นผู้นำ ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงบุคลิกให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น เป็นผู้นำมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีวุฒิทางปัญญาที่เหมาะสม มีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงาน การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย น่าเคารพนับถือ มีความมั่นใจในตัวเอง เปิดเผยตรงไปตรงมา วาจาสุภาพ ต่อบุคคลทุกวัยทุกสถานะ มีความเป็นประชาธิปไตย

4.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารหรือผู้นำที่แสดงออกมาเพื่อสร้างความเป็นมิตรกับบุคคลอื่น ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมามีลักษณะดังนี้ ให้เกียรติผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน มีสัมพันธภาพอันดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาตาม โอกาส อันควรยึดหยุ่นยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการพูดในที่สาธารณะ มีความสามารถในการอธิบาย สั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจได้ดี

4.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักธรรมที่จำเป็นสำหรับผู้นำที่ควรตระหนักและยึดหลักธรรม น้อมนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานในองค์กร โดยคุณธรรมที่จำเป็นที่ผู้นำควรมี เช่น มีความสำรวมกาย วาจา และใจ อนุเคราะห์ ช่วยเหลือบุคคลอื่นที่เดือดร้อน มีความอดทนอดกลั้นต่อแรงบีบคั้นต่างๆ มีความยุติธรรม ยึดมั่นในจริยธรรมในการทำงาน

4.5 ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน หมายถึง คุณลักษณะของผู้นำด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน เป็นคุณสมบัติของผู้นำที่แสดงว่ามีความรู้ความสามารถในการบริหารงานที่ดี โดยผู้นำควรมีคุณสมบัติดังนี้ รู้และเข้าใจกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มีความสามารถในการวางแผน มีความสามารถในการสร้างทีมงาน รู้และเข้าใจในหลักการบริหารงาน มีความรู้และเข้าใจสถานการณ์การเมืองเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสามารถในการใช้เหตุผลแก้ปัญหา และแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการศึกษาในครั้งนี้ คือ สามารถนำไปปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้นำของเทศบาลตำบลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และผู้นำของเทศบาลตำบลอื่นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY